

RAPORTUL JURIULUI

RESPO CITY 2024 - Ediția a treia - Concurs studențesc de idee

14 APRILIE 2024

1. Juriul concursului:

Arh. Șerban Țigănaș, Facultatea de Arhitectură și Urbanism Cluj-Napoca

Arh. Cristian Blidariu, Facultatea de Arhitectură și Urbanism Timișoara

Arh. Lorena Brează, The Challenge Academy

Arh. Răzvan Nica, Facultatea de Arhitectură G.M. Cantacuzino, Iași

Arh. Ștefan Ghenciulescu, Revista Zeppelin

Mihai Drăgan - Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor

2. Condiții în vederea jurizării:

Au fost predate electronic 41 de proiecte. Secretariatul concursului a verificat respectarea condițiilor în vederea jurizării: condițiile privind calitatea de concurent, respectarea temei și a regulamentului de concurs, termenul de predare, anonimatul. 35 de proiecte au respectat aceste condiții și au intrat în procesul de jurizare, iar 6 proiecte au fost decalificate, toate pentru depășirea termenului limită de predare.

3. Desfășurarea jurizării:

Membrii juriului au fost prezenți la ședința de jurizare din data de 14 aprilie 2024, ce a avut loc online, pe platforma Zoom. Expunerea proiectelor în vederea jurizării s-a făcut cu respectarea condițiilor de anonimat. În prealabil, fiecare membru al juriului a analizat soluțiile, stabilindu-și propria selecție de proiecte propuse spre nominalizare. În urma dezbaterii și a discuțiilor pe seama fiecărui proiect selectat de către un membru al juriului, au fost nominalizate proiectele cu codurile: NMD3, W4TE, RSA3, AL22, A683, 3009, 9E7A, 3X3M, SS21, DGTD. Ulterior, proiectele care au primit cele mai multe voturi în urma celei de-a doua rundă de dezbateri au fost RSA3, 9E7A, 3X3M, acestea fiind și cele de pe podium.

4. Criteriile de jurizare

Criteriile de evaluare au fost cele publicate în tema de concurs și sunt reprezentate de funcționalitate, accesibilitate, calitate arhitecturală a centrului de colectare în raport cu spațiul halei, coerență a integrării centrului de colectare într-o clădire de patrimoniu industrial, reversibilitate și flexibilitate a propunerii, atmosferă creată cu ajutorul funcționii nou propuse, echilibru și atenție în relație cu gradul de ocupare a spațiului și cu calitățile lui arhitecturale.

5. Ierarhia și acordarea premiilor

PREMIUL I – în valoare de 5000 euro net - proiectul cu codul de identitate RSA3

PREMIUL II – în valoare de 2000 euro net - proiectul cu codul de identitate 9E7A

PREMIUL III – în valoare de 1000 euro net - proiectul cu codul de identitate 3X3M

6. Observații ale juriului în legătură cu RESPO CITY 2024 și proiectele propuse

Cea de-a treia ediție a concursului RESPO CITY a marcat o schimbare extrem de semnificativă: este prima oară când participanții nu au trebuit să propună o clădire nouă, ci o intervenție asupra uneia existente. Totodată, nu a existat decât un singur amplasament, situat nu într-unul din centrele universitare de unde provin concurenții, ci în Reșița, un oraș aflat în plină renaștere după criza urbană profundă de după 1990.

Cea mai ecologică clădire este până la urmă una existentă care, în loc să fie demolată, este reabilitată, re-echipată și primește o viață nouă. Regenerării patrimoniului construit, aici Hala Minda, o construcție industrială valoroasă, se adaugă principiul care a guvernat toate edițiile concursului: reciclarea și ecologia deșeurilor nu sunt doar probleme tehnice, ci și urbane, arhitecturale și sociale.

Proiectele participante arată că lucrul cu o construcție existentă stimulează creativitatea și că studenții pot aduce împreună tehnologia istorică și cea de ultimă oră, că pot foarte bine imagina un viitor pentru operele trecutului. Calitatea propunerilor este remarcabilă și demonstrează și că alăturarea de activități ce par din lumi complet diferite – colectarea deșeurilor electrice și electronice și activitățile culturale și comunitare – e foarte posibilă atunci atunci când intervin inteligența și talentul.

Juriul a remarcat mai multe tipuri de abordări, de la construirea unor suprafețe considerabile la intervenții ușoare sau chiar lăsarea aproape complet liberă a spațiului. Trebuie remarcat că, în realitate, și cele mai puțin invazive soluții propuse, de fapt chiar și punerea în siguranță a halei, adaptarea sa la funcțiuni publice și la noile norme, ar presupune intervenții și soluții tehnice complexe. Reabilitarea fondului construit este pe cale să devină unul dintre domeniile cele mai importante (în unele țări, cel principal) al practicii de arhitectură. Ea necesită însă o rigoare, o grijă și o gândire economică cel puțin în aceeași măsură cu construcțiile noi de o anumită scară.

Dorim să felicităm participanții pentru entuziasmul și atitudinea lor responsabilă. Concursurile studențești reușite, cum este în opinia noastră și cel de față, au darul de a ne face optimiști pentru viitorul spațiului construit de la noi. Sperăm ca acest optimism și toată creativitatea pe care am întâlnit-o aici să sprijine eforturile organizatorului RESPO DEEE și a Primăriei Reșița de-a schimba modul în care reciclăm, acționăm ecologic, prezervăm și reinventăm patrimoniul construit.

Proiect RSA3 - Premiul I

Juriul a decis să acorde locul 1 proiectului cu numărul de identificare RSA3 apreciind în primul rând claritatea și caracterul echilibrat al soluției propuse. Proiectul răspunde în cea mai mare măsură datelor de tema, atât prin propunerea unei rezolvări funcționale ce pune accent pe principala misiune a beneficiarului cât și din perspectiva relațiilor spațiale și formale generate între cele două volume construite principale ale centrului și structura

istorică a halei Minda. Arhitectura propusă, neutră și echilibrată nu este lipsită de căldură și familiaritate, fiind în efect final primitoare și prietenoasă. Contrastul dintre suprafețele de lemn și structura albă și curată a halei istorice pune accent pe spațiul interstițial, ce se deschide în lumină, deopotrivă pe orizontală dar și pe verticală, valorizând la maxim potențialul suprafețelor vitrate. În acest sens, spațiul cel mai valoros devine chiar miezul lipsit de construcții, zona cea mai flexibilă și multifuncțională, mărginită atât prin cele două construcții temporare ale centrului de reciclare dar mai ales prin seria de cortine fine, cu aspect metalic, a căror strălucire, accentuează și mai mult înălțimea spațiului și ambianța acestuia în relație cu lumina naturală. Juriul a apreciat decizia de a păstra suficient spațiu neocupat și implicit potențialul pe care acesta îl are în a acomoda diverse tipuri de manifestări.

Intervențiile propuse au un vădit caracter reversibil și temporar, atât prin materialitatea aleasă (panouri de CLT) cât și prin poziționarea lor articulată față de elemente de limită ale halei existente. Cele două volume propuse sunt perfect plauzibile din punct de vedere constructiv și funcțional. Ele operează la rândul lor cu înălțimea spațiului oferind participanților perspective longitudinale de-a lungul halei atât de la nivelul teraselor superioare dar și prin parcursul curivei ce le leagă. Funcțiunea centrului de reciclare este rezolvată coerent în raportul cu accesesele, zonificarea rezultată fiind în măsură să creeze spații conținute dar și deschise ce se pun reciproc în valoare, fără a altera în vreun fel arhitectura originală și sensul conținătorului principal.

Nu în ultimul rând, juriul a apreciat calitatea comunicării vizuale, pedant și competent executate, ce este în măsură să explicitizeze soluția unui public cât mai larg.

Proiect 9E7A - Premiul al II-lea

Aparent, autorii nu propun aproape nimic concret. Acest „aproape nimic” exprimă de fapt o gândire strategică care leagă nivelul teritorial de intervențiile arhitecturale și de amenajare minimale. Spațiul magnific al Halei Minda este preservat practic intact, pus în valoare și devine un container, apt de-a găzdui evenimente dintre cele mai diverse și de-a deveni un loc energetic și iconic la scară națională (cel puțin). Demersul este puternic și bine susținut de către soluția arhitecturală.

Prezentarea elegantă și ludică (o bandă desenată cu o serie de povești) este foarte potrivită cu spiritul proiectului și remarcabilă în sine.

Recuperarea și montarea Pepinierei, instalația principală din cadrul evenimentului „Timișoara Capitală Culturală 2023” vorbește despre subiectul reciclării și ar avea valoare de reper în peisaj. Relația sa cu corpul Halei nu este însă poate cea mai potrivită iar juriul nu este convins că acest gest este cu adevărat necesar pentru valabilitatea propunerii.

Aspectul cel mai problematic al proiectului îl reprezintă însă tratarea spațiilor centrului de colectare DEE. Acesta este instalat în fostele spații tehnice adiacente Halei. Juriul consideră că funcționarea va fi extrem de dificilă. Pe de altă parte, acest gest eliberează, ce-i drept,

complet spațiul principal, însă o face prin eliminarea din acesta a ceea ce, conform temei, ar fi elementul în jurul căruia se coagulează orice scenariu de refolosire a clădirii. Nu în ultimul rând, ocuparea fostelor spații tehnice ridică semne de întrebare asupra absenței sau limitării drastice unor spații de servicii indispensabile funcționării marelui echipament public propus.

Proiect 3X3M - Premiul al III-lea

Proiectul 3X3M are la bază principiile modularității și flexibilității, care sunt abil materializate cu ajutorul unei rețele spațiale de tip schelă și a unor membrane textile semiopace. Centrul de colectare este dezvoltat alveolar pe direcția longitudinală, cu deschideri vizuale controlate către spațiul central polivalent. Rigoarea acestei organizări spațiale liniare, care ocupă aproape o treime din suprafața halei Minda, este contrabalansată prin introducerea unor module multifuncționale și liber deplasabile în spațiu. Aceste module se pot grupa în vederea unor activități cu un număr mai mare de participanți, se pot închide și deschide în funcție de cerințe, dar simultan pot ritma spațiul dominant.

Rezultatul este un ansamblu care reușește să conecteze credibil centrul de colectare a deșeurilor DEEE cu spațiul fluid și adaptabil alocat utilizărilor publice. Juriul a apreciat caracterul cu adevărat reversibil al intervenției, claritatea compoziției și utilizarea potențialului expresiv al structurii și spațiului existent.

Deși imaginile interioare sugerează atmosfera și modalitățile de utilizare a stațiilor, redactarea planurilor, implicit și rezolvarea de detaliu a cerințelor specifice centrului de reciclare, este deficitară. De asemenea, juriul a observat neconcordanțe între perspectivele interioare și elementele de subdivizionare spațială figurate în plan.

Proiect A683

Proiectul ReMIND(A) suprapune sistemului spațial simetric al halei o configurație dinamică obținută prin înlănțuirea pe diagonală a modulelor ce deservește centrul de colectare. Acest element definește o limită permeabilă și un spațiu amplu asociat accesului principal, dar nu reușește să ierarhizeze cele două grupe de utilizări. Acuzarea diagonalei, gest compozițional apreciat de juriu, este dublată de o cursivă la nivelul etajului al doilea și de o tiroliană ce parcurg spațiul pe direcția longitudinală, conferind perspective de ansamblu asupra întregului spațiu interior.

Proiect W4TE

Proiectul propune o soluție bogată și variată sub aspectul tipologiilor spațiale ce conferă întregului ansamblu un aspect festivalier și jucăuș. Misiunea principală a beneficiarului este bine conturată și anunțată atât prin limbajul arhitectural ales cât și prin intermediul unor forme directe de comunicare. Ansamblul de obiecte propuse generează în egală măsură spații conturate prin fluxuri tehnice clare dar și zone locuibile și familiare. În ciuda acestor calități, în raport cu arhitectură halei, volumele propuse generează un spațiu cameral, puțin

prea dens, ce este nu de puține ori atașat limitelor. În acest sens, opinia juriului este că imaginile rezultate, descriu insuficient rolul ambiental dar și simbolic al structurii existente.

Proiect NMD3

Aceasta a fost cea mai convingătoare propunere de tip „casă în casă” din cadrul concursului. Centrul de colectare ia forma unei insule construită din materiale ușoare. Concentrarea permite eliberarea unei suprafețe considerabile. Din păcate, această centralitate funcțională și simbolică devine și una geometrică: amplasarea simetrică pe axa lungă limitează de fapt flexibilitatea și nu mai permite perceperea globală (sau apropiată globală) a spațiului.

Proiect SS21

Proiectul reușește să conserve caracterul spațial inițial al halei, respectiv spațiul unic, luminos, conținător de activități, așa cum se presupune că a funcționat și în formula industrială. Dacă referința la traseele de activități poate fi văzută ca o legătură aluzivă cu acest caracter menționat al proceselor de producție, modul de transpunere în covoare pictate colorate pare excesiv și prea explicit, dirijând prea mult vizitatorii și interferând prea mult cu libertatea de opțiune și mișcare a acestora. Spațiul rezultat este foarte aerisit, ceea ce este o calitate evidentă, dar poate subutilizat, ceea ce face ca eficiența realizării unui mediu interior de lucru și relaxare să fie chestionabilă. La toate acestea se adaugă o reprezentare a ambianțelor foarte plăcută, care continuă suplețea structurii acoperișului prin elementele adăugate.

Proiect AL22

Soluția propusă este liniară și declarat continuatoare a caracterului spațiului care o conține. Proiectul se distinge prin unitatea atent controlată a elementelor de amenajare introduse în hală și prin eficiența folosirii spațiilor. Ambianța este coerentă, susținută în detaliu de structura secundară și de mobilare. Amenajarea spațiului exterior are o anumită rigiditate a configurației iar poziția terenului de sport nu este susținută de posibilitatea de a primi un public. Revenind la spațiul interior, modul de ocupare al acestuia este echilibrat, bine dozat, lăsând posibilitatea de a percepe integral, din diferite unghiuri, hala istorică. Totuși remarcăm un anumit formalism al abordării.

Proiect 3009

Proiectul aduce în același spațiu o colecție de elemente conceptuale foarte puternice, depășind limitele unui echilibru bine găsit dintre ceea ce păstrezi și valorifici și ceea ce aduci nou. Parterul liber este interesant atât funcțional cât și conceptual, însă costisitor din perspectivă structurală, necesitând o consolidare excesivă și punând raționalitatea și eficiența structurii inițiale în fața unei alterări substanțiale a acestor calități. De asemenea, deși foarte interesantă, aducerea unei cantități mari de sol și vegetație în interior este idealizată, transformarea în seră a spațiului necesitând eforturi de irigare, însorire, climatizare și mentenanță, chestionabile. O altă idee foarte interesantă este expunerea spre spațiul interior a obiectelor electrice reciclabile, care ar fi meritat continuată cu dezvoltarea

unui sistem mecanic de transport și poate chiar vizitare. Apreciem toate aceste idei ca fiind valoroase, în pofida rezultatului final care poziționează proiectul în postura unei abordări excesive față de clădirea istorică.

Proiect DGTD

Proiectul propune o traversare a spațiilor principale - atât a celor cerute prin temă, cât și a funcțiunilor care le completează, propuse de participanți - prin intermediul unui element metalic, menit să le conecteze atât în plan, cât și pe verticală; acest element face, totodată, conexiunea cu spațiul exterior, fiind vizibil pe fațada dinspre stradă și fiind perpetuat, la nivel de gest, și în spațiul public adiacent halei. Juriul a apreciat rigurozitatea proiectului și felul în care a rezolvat funcțional cerințele temei. Deși ideea unei pasarele - element puternic și strident - poate avea haz într-un spațiu industrial, juriul a considerat că, în cazul de față, coroborarea acesteia cu gradul ridicat de ocupare a halei, lasă în plan secundar grija față de obiectul de patrimoniu - și totodată criteriul flexibilității -, percepția acestuia din interior fiind alterată (nu se mai înțelege spațiul halei, proporțiile golurilor și alte calități ale lui) și puternic întreruptă de elementele propunerii, fie că vorbim de planșee sau părți ale acestei promenade.